אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת קנד

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ח אלול תרס"ח - יפו
נמען: ועד המושבה זכרון יעקב והרב וולפרט

הרב קוק שמח שזכרון יעקב קיבלה רב אחרי זמן רב בלי מורה הוראה, שבו נעשו פרצות. הרב קוק מבקש לבטל את המנהג לערוך חופות בתוך בית הכנסת, עם מנהגים שפוגעים בצניעות, ולחזור לחופה תחת כיפת השמיים כפי שגזרו גדולי ישראל. הרב קוק משבח את אנשי המושבה ומקווה שתהיה לתפארת הגליל.

עיקרי הדברים

- מינוי רב בזכרון יעקב.
- איסור חופה בתוך בית הכנסת.
- צניעות ומנהגי נכרים.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] והוא אינו חלק מלשון האגרת.

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ח"י[4] אלול תרס"ח[5].

שנה טובה ומעוטרת, בכוח"ט[6] בספר החיים, לכבוד חברי ועד המושבה היקרה זכרון יעקב ת"ו, וכל עדת ד' היושבת שמה על אדמת הקודש, ובראשם כבוד הרב הגדול בתוי"ר[7] מהולל בתשבחות מוהר"י וואלפערט [הרב יעקב וולפרט? רב המושבה זכרון יעקב] שליט"א[8], המורה לצדקה במושבה לעם ד' אלה, יברכם ד'.

ידידי נפשי וחביבי, הנני מרשה לעצמי לדבר באזני כבוד מעלתכם דברי אלה בהשעני על מדותיכם הטובות ואש קודש של היהדות הטהורה היוקדת בלבבכם הטהור. הנה מאז שמעתי שמועה טובה מדשנת עצמות, [משלי טו, ל] כי רוח טהור התחדש במחנה קודש של המושבה, ותחת אשר זה כמה היתה ללא כהן מורה, וכמובן שבאפס חזון יפרע עם, [משלי כט, יח] ונעשו כמה פרצות ע"י[9] אנשים הרחוקים מן הדת והיהדות, אשר הנם אבני נגף ומכשולים גדולים על דרך הקודש, שאנחנו צריכים ללכת בה, ע"פ[10] תורת ד' ומשפטיו על ישראל, שלא זזה שכינה ממנו ["בכל מקום שגלו ישראל שכינה עמהם" (מגילה כט)] גם בכל נדודינו בארצות נכר, וק"ו[11]

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 ח"י - שמונה עשרה (18)
5 תרס"ח - השנה תרס"ח (1907/1908)
6 בכוח"ט - בכתיבה וחתימה טובה
7 בתוי"ר - בתורה ויראה
8 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
9 ע"י - על ידי
10 ע"פ - על פי
11 וק"ו - וקל וחומר

הדברים כאשר מאת ד' היתה זאת נס להתנוסס להתחיל בהצלה, להשיב חלק אחד אחוז משארית ישראל אל נויהם על אדמת הקודש, שהמעוז הלאומי הרצוף ומחובר בקדושת אמונת דת קודש ואור ד' אלהי ישראל יחד יהיו לנו לאבן בחן ופנת יקרת [ישעיהו כח, טז] על כל דרכי החיים של היחיד וביותר של הציבור. ובזה נעשה ונצליח, ונהי'[12] לשם ולתפארת בישראל ובאדם, ושם ד' יקרא עלינו, לרוממנו להיות ראשית לצמיחת קרן ישועה לבית ישראל הגוי כולו. אמנם במשגה נתקלקלו איזה מנהגים, שנתערבו זמורות זר [ישעיהו יז, י] ומנהגי עמי נכר, בין עדת קודש, אשר עתה בהארת אור תורה ע"י מורה-לצדקה קבוע, המלמד דעה, בשים שכל ואמרי חן, נקוה כולנו כי הכל ישוב לטובה, וזכרון-יעקב תהי'[13] כאשר יאתה לה אבן-חן במושבות אה"ק[14].

והנה אחד המנהגים הגרועים, אשר תקעו יתדם במושבה, כאשר שמעתי, היא העמדת החופות בבית-הכנסת, [גדולי האחרונים, ובראשם ה"חתם סופר", אסרו להעמיד חופה בבית הכנסת, משום חוקות הגויים, ומנהג ישראל לעשותה תחת כיפת השמים] עם כמה מנהגים אשר לא לרוח ישראל וקדושת תוה"ק[15] המעורבים עם מנהגי החופה, כמו פריצות איזה גדרי צניעות ביחש המינים, אשר נחלה היא לעם קדוש להיות מתנהגים בזה בקדושה יתירה והנהגה תמה, בתומת ישרים. ובכל אופן כבר גזרו אומר כל גדולי ישראל, שהחופות תהיינה דוקא תחת כיפת השמים בחצר בית הכנסת וכיו"ב[16]. ע"כ[17] אקוה, כי מעתה יהי'[18] מנהג קבוע וקיים חק ולא יעבור, לשוב לאיתן קדושת תוה"ק, שיהי'[19] מעמד החופות כחק לישראל מעולם, ומנהגים העומדים נגד דרכי קודש של צניעות ישראל כליל יחלפו. אז נדע, כי רוח ד' החל לפעם את עמו, על אדמת קדשו, להחיות רוח לאומנו בקרבנו, ולשום אור תורת חיים נזר לראשנו.

בטוח אני ביושר לבבכם, ומדותיכם הטובות, ובפרט ביקרת כבוד הרב הישיש שליט"א מורה-הצדק, המישר את דרך ד' במושבה, שכולכם יחד תקומו, בשלו'[20] ובמישור, באהבה וחן, להרים מכשול ולפנות דרך ד' במקצע זה וביתר מקצעות לכל אשר ימצא שם בדק. וכל אוהבי עם ד', ארצו ונחלתו, ישמחו ויתהללו בכבוד המושבה היקרה, אשר תתרומם לתפארת ארץ הגליל, וחרפת הזריות ונימוסי הנכריות לא תשא עוד, וקרן הדת והיהדות, והארת אור תורת ד' במוסר השכל ומדות רצויות וטובות, לתפארת אלהים ואנשים, יקחו מקום במושב קודש של עדת-קדשכם להיות נוספות על כל הטוב והתפארת אשר כבר נפל לכם חבל בנעימים. כאשר מודעת זאת, שנמצאים במושבה בכלל אנשים יקרים ממולאים במעלות ומדות יקרות, כל אחד לפי תהילתו, בחכמה ובמדעים, בטוב לבב ובמדות יקרות, ובכל חמדת קודש אשר לעדת ישורון. אבל הגיע זמן, שיגלו לעין-כל כל היקרות הגנוזות, ואורן יאיר על הנהגת המושבה בכלל ובפרט, להשוות את כל הדר הקהילה עם כל קהילות הקודש הנאמנות לד' ולישראל עמו, מבית ומחוץ. ואדון השלו'[21], והבוחר בארץ חמדה, אשר דברו הטוב, אשר דבר על ישראל, לא ישוב ריקם, כי הוא אומר ועושה, גוזר ומקיים, יפרס עליכם סוכת שלומו ותפארתו, וירומם את קרנכם למעלה למעלה, ויחד נזכה לראות ברוממו קרן לעמו על הררי קודש, וישמח ישראל בעושיו, ונגיל יחד באור ישע ופדות על חבל נחלתנו גאון יעקב אשר

---

12 ונהי' - ונהיה
13 תהי' - תהיה
14 אה"ק - ארץ הקודש
15 תוה"ק - תורתנו הקדושה
16 וכיו"ב - וכיוצא בזה
17 ע"כ - על כן
18 יהי' - יהיה
19 שיהי' - שיהיה
20 בשלו' - בשלום
21 השלו' - השלום

נאהב סלה. והי'[22] זה שלו'[23] ושנת ברכה וכוח"ט[24], כנה"י[25] ונפש ידידם עז דורשם לטובה באה"ר[26], מצפה תשובתם היקרה ואהובה,

הק' אברהם יצחק ה"ק הנ"ל

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

22 והי' - והיה
23 שלו' - שלום
24 וכוח"ט - וכתיבה וחתימה טובה
25 כנה"י - כנפשו היקרה
26 באה"ר - באהבה רבה